

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 73/19
V Luxemburgu 13. júna 2019

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-363/18
Organisation juive européenne, Vignoble Psagot Ltd/Ministre de l'Economie
et des Finances

Generálny advokát Hogan: právo Únie vyžaduje, aby na výrobku pochádzajúcom z územia okupovaného Izraelom od roku 1967 bol zemepisný názov tohto územia a skutočnosť, že výrobok pochádza z izraelskej osady, ak je to naozaj tak

Francúzske ministerstvo hospodárstva a financií 24. novembra 2016 vydalo stanovisko určené hospodárskym subjektom, týkajúce sa označovania pôvodu tovaru z území okupovaných Izraelom od roku 1967, pričom odkázalo na nariadenie o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom¹ (ďalej len „nariadenie“). Stanovisko uvádzalo, že „potraviny z území okupovaných Izraelom musia byť preto označené tak, aby označenie odrážalo tento pôvod“, a vyžadovalo, aby výrobky s takýmto pôvodom zahŕňali pojem „izraelské osady“ alebo rovnocenné pojmy.

Združenie Organisation juive européenne a spoločnosť Psagot (spoločnosť, ktorá sa zaoberá obhospodarovaním vinohradov ležiacich najmä na územiach okupovaných Izraelom) sa dvoma žalobami domáhajú zrušenia sporného stanoviska na Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko).

Conseil d'État sa domnieva, že zlučiteľnosť francúzskeho stanoviska s právom EÚ závisí od toho, či právo EÚ vyžaduje, aby na výrobku pochádzajúcom z územia okupovaného Izraelom od roku 1967 bolo označenie tohto územia a tiež označenie, že výrobok pochádza z izraelskej osady, pokiaľ to tak je, alebo či ustanovenia nariadenia umožňujú členskému štátu požadovať takéto označovanie výrobkov. Predložila preto vec Súdnemu dvoru.

Generálny advokát Gerard Hogan v dnešných návrhoch najprv skúma význam pojmu „krajina pôvodu“ a „miesto pôvodu“ vzhľadom na nariadenie. Generálny advokát dospel k záveru, že kým „krajina pôvodu“ jasne odkazuje na názvy krajín a ich teritoriálne vody, podľa nariadenia je „miesto pôvodu“ potraviny určené pomocou slov, ktoré nie sú nevyhnutne obmedzené na názov dotknutej zemepisnej oblasti, a to najmä tam, kde by mohlo byť použitie samotného zemepisného ukazovateľa zavádzajúce.

Vzhľadom na tieto vymedzenia pojmov si generálny advokát kladie otázku, či môže neuvedenie pôvodu alebo miesta pôvodu potraviny pochádzajúcej z územia okupovaného Izraelom uviesť spotrebiteľa do omylu. V tejto súvislosti posudzuje generálny advokát kritériá uvedené v nariadení, ktoré pravdepodobne ovplyvnia výber spotrebiteľa, a to konkrétne zdravotné, hospodárske, environmentálne, sociálne a etické aspekty. Generálny advokát poznamenáva, že priemerný spotrebiteľ je ten, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, pokiaľ ide o pôvod, miesto pôvodu alebo vlastnosť spojenú s potravinou, a argumentuje, že nemožno vylúčiť, že situácia územia okupovaného okupačnou mocnosťou – o to viac, ak územnú okupáciu sprevádza budovanie osád – je faktorom, ktorý môže byť dôležitý pri výbere riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného spotrebiteľa, v kontexte, keď treba v súlade s nariadením zohľadniť rozdiely vo vnímaní spotrebiteľov a ich informačných potrebách vrátane etických aspektov.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 18).

Podľa generálneho advokáta odkaz na „etické aspekty“ v súvislosti s označovaním krajiny pôvodu znamená jednoducho odkaz na tieto širšie etické aspekty, ktoré môžu pred kúpou ovplyvniť zmýšľanie určitých spotrebiteľov. Rovnako ako mnohí európski spotrebiteľia boli proti nakupovaniu juhoafrického tovaru v období apartheidu pred rokom 1994, súčasní spotrebiteľia môžu mať z podobných dôvodov námietky voči nákupu tovaru z určitej krajiny napríklad preto, že nie je demokratická alebo že uplatňuje určitú politickú líniu alebo sociálnu politiku, ktorú dotknutý spotrebiteľ považuje za diskutabilnú, či dokonca odsúdeniahodnú.

Generálny advokát preto uvádza, že v kontexte izraelskej politiky voči okupovaným územiám a osadám niektorí spotrebiteľia môžu mať námietky voči kúpe výrobkov z týchto území. Dodáva, že stačí uviesť, že porušenie medzinárodného práva predstavuje taký etický aspekt, ktorý normotvorca Únie uznal za oprávnený v súvislosti s vyžadovaním informácií o krajine pôvodu.

V tejto súvislosti generálny advokát Hogan odkazuje na viaceré medzinárodné právne dokumenty² a prichádza k záveru, že politika budovania izraelských osád sa považuje za zjavné porušenie medzinárodného práva najmä z hľadiska práva národov na sebaurčenie. Dodáva, že Súdny dvor sám už v rozsudku Brita³ uznal potrebu jasne rozlišovať medzi výrobkami pochádzajúcimi z územia Izraela a výrobkami zo západného brehu Jordánu.

Za týchto okolností generálny advokát poznamenal, že sotva prekvapí, že niektorí spotrebiteľia môžu toto zjavné porušenie medzinárodného práva považovať za etický aspekt ovplyvňujúci ich spotrebiteľské preferencie, v súvislosti s ktorým požadujú dodatočné informácie. Dospel preto k záveru, že **neoznačenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu výrobku pochádzajúceho z územia okupovaného Izraelom a v každom prípade výrobku pochádzajúceho z osady môže uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o skutočnú krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny.**

Generálny advokát ďalej uvádza, že pokiaľ ide o rozsah povinnosti uvádzať pôvod potraviny pochádzajúcej z územia okupovaného Izraelom od roku 1967, nariadenie vyžaduje, aby spotrebiteľ mal správne, neutrálne a objektívne informácie, ktoré ho neuvádzajú do omylu. Spomedzi faktorov, ktoré treba zohľadniť pri určovaní, či označovanie, ktoré je predmetom sporu vo veci samej, môže byť zavádzajúce, môže byť izraelská okupácia a osady „objektívnou skutočnosťou a môže zmeniť očakávania rozumného spotrebiteľa“. Vzhľadom nato sa generálny advokát domnieva, že pripojenie výrazu „izraelské osady“ k zemepisnému označeniu pôvodu výrobkov je jediný spôsob poskytnutia správnych a objektívnych, ale aj presných, jasných a ľahko zrozumiteľných informácií pre spotrebiteľa.

Preto generálny advokát dospel k záveru, že Súdny dvor by mal rozhodnúť, že **právo Únie si vyžaduje, aby bol na výrobku pochádzajúcom z územia okupovaného Izraelom od roku 1967 uvedený zemepisný názov tohto územia a skutočnosť, že výrobok pochádza z izraelskej osady, ak je to naozaj tak.**

Generálny advokát sa potom venoval druhej, subsidiárnej otázke v tejto veci, a to či právo Únie umožňuje členským štátom zaviesť vnútroštátne opatrenia o ďalších povinných údajoch, teda otázke, či členský štát môže sám požadovať označenie územia, z ktorého pochádza výrobok pochádzajúci z územia okupovaného Izraelom od roku 1967, a okrem toho uvedenie skutočnosti, že ide o výrobok z izraelskej osady, ak je to naozaj tak.

V tomto kontexte generálny advokát Hogan odkazuje na nariadenie, ktoré stanovuje, že vnútroštátne opatrenia týkajúce sa povinného uvádzania krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu potravín sú povolené, len ak je „dokázané prepojenie medzi určitými vlastnosťami potraviny a jej pôvodom alebo miestom pôvodu“ a dospel k záveru, že podľa tohto konkrétneho ustanovenia nariadenia nepostačuje, že krajina pôvodu alebo miesto pôvodu má ako také určitý význam pri prijímaní rozhodnutí spotrebiteľmi. Naopak, pokiaľ ide o toto konkrétne ustanovenie, krajina

² Právne dôsledky výstavby múru na okupovanom palestínskom území, poradné stanovisko, Zbierka MSD 2004, s. 136 (bod 120).

³ Vec [C-386/08](#), Brita/Hauptzollamt Hamburg-Hafen, pozri takisto tlačové komuniké č. [14/10](#).

pôvodu alebo miesto pôvodu musí mať nezameniteľný vplyv na samotný výrobok a najmä na vlastnosti dotknutej potraviny.

Generálny advokát poznamenáva, že to, že určité územie je okupované okupačnou mocnosťou alebo že určitú potravinu vyrába osoba žijúca v osade, nemôže pridať alebo zmeniť vlastnosti potraviny vo vzťahu k jej pôvodu, prinajmenšom pokiaľ ide o potravinárske výrobky pochádzajúce z okupovaných území.

Preto generálny advokát pre prípad, že by Súdny dvor nesúhlasil s jeho analýzou prvej prejudiciálnej otázky, navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol, **že členské štáty na účely nariadenia nesmú požadovať označenie územia, z ktorého pochádza výrobok pochádzajúci z územia okupovaného Izraelom od roku 1967, ani že taký výrobok pochádza z izraelskej osady.**

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradiť. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

NOTE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106